

BREDASCHIE

Staat-, Letterkundig-

Nieuws-

Woensdag den

COURANT

en Wetenschappelijk

Blad.

15 Augustus.

NEDERLANDEN

Breda, den 14den Augustus.

Op het dejeuner, ter gedachtenisgeving van de behaalde overwinning bij Leuven, eergisteren door Z. K. H. den Prins Opperbevelhebber in het kamp bij Reijlen gegeven, en waartoe almede al de generaals der onderscheidene divisien van het leger te velde genoodigd waren, werd door Z. K. H., als eerste toast, de gezondheid Dr. M. ingesteld, een toast die door al de tegenwoordigen met de levendigste geestdrift werd toegejuicht; daarna stelde de Prins een drank ter eere van het dapper leger in, welk zich evenzeer door vaderlandsheide en trouw onderscheiden, als het den roem der Nederlandsche wapenen, in den gedenkwaardigen tusschenlandse veldtocht, voer het oog van geheel Europa gehandhaafd had. Deze drank werd onmiddellijk, als uit naam van het leger, beantwoord door eene, ingeleid door Z. Exc. den luitenant-generaal van Geen, op de gezondheid van den doorluchtigen Veldmaarschalk, onder wiens leiding het leger zich zoo roemwaardig had gedragen en op dien van den Prins der Nederlanden, welks onvermoeide ijver hetzelve had in staat gesteld met voordeel den vijand tegengesteld te worden. Beide toosten werden met luiden en algemeenen toejuiching bevestigd, waarna wederom dat van Z. Exc. den luitenant-generaal van Geen op de gezondheid van Nederlandsch bevelhebber en achtbaanwacht Koningin, en die van Z. D. H. den hertog van Saxe-Weimar op de gezondheid van de vorstelijke Oranje-prinses. Na den afloop van het dejeuner vereenigden zich de onderscheiden generaals en hoofd-officieren in de tent van den hertog van Saxe-Weimar, alwaar onze daar vereenigde legerhoofden nog een geruimen tijd in gulle vrolijkheid met elkander doorbragten.

— Uit 's Bosch wordt ons van gisteren gemeld: »Heden zijn alhier binnengekomen twee kompagnien van het 1ste bataillon der 3de afdeeling Noord-Brabandsche schutterij, van Wouwe en Rozendaal komende en naar Nijmegen gaande om aldaar garnizoen te houden. — Van tijd tot tijd worden hier nog voortdurend belgische deserteurs binnengebracht, welke dadelijk allen naar Thiel worden opgezonden. — De gezondheidstoestand in onze stad blijft steeds wenschelijk; men kan hier niet genoeg verheugen voor als nog van de heerschende ziekte bevrijd te zijn gebleven, alhoewel het dagelijksch verkeer zeer plaatselijk, die van de ziekte besmet zijn, ons wel eenigermate waarneemende de toekomst doet te vermoeten.

— De heden omtrent de ziekte bekend geworden berigten, luiden als volgt:

— Te Scheveningen den 12 bijgekomen 4 zieken, overleden 0, hersteld 5; blijven in behandeling 39 zieken.

Te 's Gravenhage den 12 bijgekomen 19 zieken, overleden 10, hersteld 2; blijven in behandeling 54 zieken. Men heeft ook in de residentie tot zuivering der lucht bij de tooneming der ziekte, pekkransen op sommige plaatsen gebrand.

Te Rotterdam den 12 bijgekomen 22 zieken, overleden 9, hersteld 7; blijven in behandeling 112; den 13 bijgekomen 29 zieken, 15 hersteld, 13 overleden; blijven in behandeling 213.

Te Leiden den 9 bijgekomen 4, hersteld 0, overleden 3; blijven in behandeling 7; den 10 bijgekomen 12, hersteld 0, overleden 6; blijven in behandeling 13; den 11 bijgekomen 4, hersteld 4, overleden 4; blijven in behandeling 9. Sedert 4 augustus zijn aldaar aangetast 52 personen; overleden 19, hersteld 4; blijven in behandeling 9.

Te Delft den 9 en 10 augustus bijgekomen 10 zieken, hersteld 3, overleden 4, nog in behandeling 28.

Tot den 12 dezer zijn te 's Gravenhage door de cholera aangeast 205 personen, te weten 66 mannen, 71 vrouwen en 66 kinderen, waarvan zijn overleden 91, hersteld 65; blijven in behandeling 47. Van de overledenen waren er 28 mannen, 36 vrouwen en 27 kinderen; hersteld 19 mannen, 20 vrouwen en 26 kinderen; blijven in behandeling 19 mannen, 15 vrouwen en 15 kinderen.

Bij het stedelijk bestuur van 's Gravenhage is yder de welbehoevenden te Scheveningen, onder agderen ontangen van Z. K. H. den Prins van Oranje en van H. K. K. H. de Prinses van Oranje, van elk f 200; en voor die te 's Gravenhage, van elk f 400.

— In Rotterdam verzekert men, dat het dagelijks als in behandeling gebleven opgegeven wordende getal lijders, wel met de helft kan worden vermindert, dewijl in de eerste degenen der ziekte op de bureaux allen als cholera-kranken werden opgegeven, die slechts de hulp der commissie inriepen, hoewel het naderhand overtuigend gebleken is, dat de angst de voornaamste reden hunner voorgewende ziekte was. Hetzelfde moet ook, doch in minder mate, te 's Gravenhage hebben plaats gehad.

Men verneemt overigens dat het getal plaatsen, alwaar de ziekte in ons rijk heerscht, of zich geopenbaard heeft, volgens eenen den 13 bij ons bestuur te 's Gravenhage, opgemaakte staat, omstreeks dertig beliep.

BELGIE

Brussel, den 13den Augustus.

De komst H.Hr. Mgr. van Aartsbis van Mechelen, den 14den zullen de beide te Brussel vertoeren, den 15den vroegtijdig te Dootnik aankomen. Ten einde het faet dat door de stad hun aangehouden wordt, mog te kunnen bijwonen, en den 16den op Laeken te arriveren. De koning en koningin zullen te Ardèche de groeten weg verlaten en zich over Molenbeek naar het kasteel te Laeken begeven.

— De *Moniteur* kondigt aan, dat de graaf de Lalaing op den 4den dezer bij den Keizer van Oostenrijk ten plegtigen gehoor is toegelaten, en aan Z.M. den eigenhandigen brief van Leopold,

waarbij hij zijne komst ten troon aankondigt, overhandigd heeft, alsmede aangekondigd, dat de baron de Las bij het Weenehof als gewoon gezant zou geaccrediteerd worden; de Keizer had geantwoord, dat hij bereid was denzelfden in die hoedanigheid te ontvangen.

— In zijn vorig nummer had de *Courier* gezegd, dat het geventement in den loop der vorige week, voer konings-vertrek naar Compiegne, door middel van den generaal Gabet, eene zeer krachtige en welgestelde nota aan de conferentie had geadresseerd, bij welke werd verklaard, dat het onmogelijk was eenige nieuwe concessie te doen, en dat overigens, zoo de mogendheden Holland tot zwichten niet wilden noch konden noodzaken, ons leger thans in staat was alleen tegen die mogendheid te kampen, naar welke kamp het land erig verlange. Deze bijzonderheden werden te gelijker tijd door het dagblad de *Memorial* bevestigd, dat er zelfs bijvoegde, dat die bewuste nota den 9den Augustus aan de conferentie is moeten ter hand zijn gesteld geworden. *Emancipation* vergenoegt zich, in zijn nummer van heden, van den inhoud der beide artikels gewag te maken, zonder eenige aanmerkingen er bij te voegen of opheldering te geven, hoe die zoo belangrijk genoemde nota zou strecken, met de door hem den vorigen dag, een hij zegt, uit een antikaar, bron gegene tijding van de zending des heeren van de Weyers naar Londen, met volkomen volmacht voorzien, om met de conferentie over de hollandsch belgische aangelegenheid te onderhandelen en maar slechts in een punt, dat betreffende de Scheldevaart, niet toe te geven. (*De hierom voort de berigten uit Parijs hieronder*)

— Gisteren is de bruidschat der koningin in de nieuwe appartementen van het paleis, vroeger door de bureaux van het departement van oorlog bezet, aan het publiek ten toon gesteld. Een aantal nieuwsgierigen waren derwaarts gegaan. Volgens *Emancipation* is het geheel opmerkelijk door eene rijke eenvoudigheid.

— Den 7den dezer is te Kermpt een lijdienst gevierd ter gedachtenis van de gesneuvelden voor het vaderland, een jaar geleden, in de nabijheid dier plaats.

— In eenen particulieren brief uit Orlende van den 9den, in *de Nieuwe* geplaatst, wordt gemeld, dat er, den 9den, op de heide aldaar weder een groote misch, tot het geslacht der dolphinen, hoorende, plaatsgehad is.

Gisteren zijn voor de correctionele rechtbank onder twee verdeden 38 drukkers-werklieden onzer katoen-manufacturen, beschuldigd van ongeoorloofde samentochting en andere wanordens, 22 zijn vrij verklaard en 16 tot gevangenisstraf van een tot drie maanden en tot boeten veroordeeld. Met leedwezen heeft men, na de uitspraak van het vonnis, scheldwoorden en zelfs benadende uitdrukkingen gehoord, welke sommige rustverstoorders in de gehoorzaal geplaatst, de overigheid toevoegden. Het regt is gehand tot in dezelfde heiligdom en dezelfde dienaars hebben geen gebruik durven maken van de maatregelen, welke de wet hun, om zich te doen eerbiedigen, in handen geeft. 't Is overigens niet voor de eerste maal, dat de revolutionnaire regeringsoverheid schandtelooze de verhevenheid en waardigheid der rechtbank aanrandt. — De advocaten de Souter en Peeters waren met de verdediging der beschuldigden belast. (*Message*)

FRANKRIJK

Parijs, den 11den Augustus.

Het koninklijk gezin wordt niet voor maandag den 13den dezer in de hoofdstad terug verwacht. Vorst Leopold zal denzelfden dag met zijne jonge echtgenooten de reis naar Brussel aannemen.

Volgens het *Journal des Debats* is de belgische gezant van de Weyers, na de plegtigheid van het huwelijk naar Parijs vertrokken; de *Constitutionnel* daarentegen meent dat hij gisteren van Compiegne dadelijk naar Londen zoude gaan, om aldaar den Belgischen koning, ten gevolge van het verzoek der conferentie, bij de verdere onderhandelingen te vertegenwoordigen. Men houdt het overigens alhier voor zeker, dat de zamenkomst der beide vorsten, en hunne menigvuldige conferentien vooral ten doel hebben gehad, om Leopold tot toegeeflijkheid omtrent de laatste voorstellen der conferentie over te halen, en tot dat einde zoude ook een bijzonder agent van het engelsch ministerie bij deze conferentien zijn tegenwoordig geweest. Men voegt nu heden daarbij, dat koning Leopold ten aanzien der meeste punten in die voorstellen heeft bewilligd, alleen de regten op de Scheldevaart zouden nog zwaarigheid ontmoeten.

— De minister van hollandsche zaken zal van Compiegne dadelijk naar Rambouille vertrekken, om aldaar tot het midden der volgende maand de baden te gebruiken. De overige ministers zijn reeds voor een gedeelte alhier terug gekeerd.

— Men zegt dat de algemeene kwitschelding voor alle staatkundige misdaden, waarvan reeds bij de verjaardagen der revolutie gesproken werd, thans ter gelegenheid van het voltrekken huwelijk zal verleend worden. (*Temps*)

Zekerder is het intusschen, dat aan de nationale garde der hoofdstad weder een aantal kruisen zullen worden uitgedeeld.

— Volgens den *Nouveliste* heeft het hof van appel te Aix, het in hechtenis nemen der reizigers die zich aan boord van het stoepschip de *Carlo Alberto* bevonden, als eene daad van geweld, strijdig met de beginselen van het volkenrecht beschouwd, en ten gevolge van dien gelaat, dat de gevangenen de heeren St. Priest, Bourmont (de zoon) de Kergorlay en Selle naar het Sardinsch grondgebied zullen wor-

en overgebracht, en aldaar onmiddellijk in vrijheid gesteld. Bij een tweede arrest zouden intusschen dezelfde personen in staat van beschuldiging zijn gesteld, als verdacht van eene zamenzwering tegen het gouvernement te hebben gesmeed, en zoude een bevel tot bewaarneming tegen hen zijn uitgevaardigd. Indien men deze opgaven voor nauwkeurig mag houden, zijn dezelfde niet wel overeen te brengen, tenzij men veronderstelt, dat het eerste arrest als bij verstek gewezen is.

-- De koningsgezinde dagbladen beflagen zich voortdurend van de maatregelen van het bestuur in de Vendée. Om daarvan een denkbeeld te geven verhaalt de *Gazette de France* hedendaags, dat hij zekeren landbouwer, in de gemeente St. Philibert de Gennes, die reeds twee maanden in de gevangenis doorbragt, nadat een geruimen tijd 22 militairen waren ingelegd, onder voorwendsel, dat de zoon van den landman, een jongeling van 16 jaren, bij de opstandelingen had gediend. Nadat nu het vee en alle voorraad door deze gasten was verbruikt, ontving de vrouw van dien ongelukkigen den Zden dezer eene aanschrijving van den kommandant van het detachement, door den maire gecontrasigeeerd, waarbij haar werd te kennen gegeven, dat eenige der garnisaires hare woning zouden verlaten, doch dat het daarom noodzakelijk was om het daggeld, waarop zij aanspraak konden maken, aan te wijzen, met bedroefing, dat intusschen deze uitnoodiging niet onmiddellijk werd voldaan, de te velde staande vruchten aldaar daarvoor zouden worden aangesproken.

Hier blijkt voorts uit allerlei berigten, dat de rust in de westelijke departementen nog op verre na niet hersteld is. Onderscheidene gewapende banden doorkruisen het land en maken hetzelfde hoogst onveilig voor allen die bekend staan, als een het tegenwoordig gouvernement, of liever aan de revolutionaire partij te zijn toegedaan. Reeds onderscheidene ambtenaren zijn het slacht-offer van deze verbijstering en wanorde geworden.

De medelidende der regibank, van eersten aantag heeft verklard, dat eenige termen waren, om de vervolging tegen de gedeputeerden *Cubière*, *Dubouché* en *Pages* voort te zetten. De procureur des konings heeft echter tegen deze ordonnantie verzet gedaan, en zal dus het van appel daarover moeten beslissen. Zekere *Hersingrats*, die door den krijgsvaad was ter dood veroordeeld, heeft gisteren voor het hof van assisen te regt gestaan en is ditmaal tot eenen tienjarigen dwangarbeid verwezen.

De fondsen waren heden (11 augustus) genoteerd: de 5 pCt. koef. 98,95, op tijd 99; de 3 pCt. koef. 69,20; op tijd 69,45; Napoleón 31; Sp. perp. 56 en 5 achtste.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 11den Augustus.

Z. M. de koning van Württemberg is den 8sten dezer van dezelfde reis naar Italie te Stuttgart teruggekeerd. Gelijktijdig genoteerd heeft het regeringsblad een koninklijk rescript openbaar gemaakt, waarbij wordt te kennen gegeven, dat genoemde vorst de verkiezing, welke door den raad van ministers, bij het openbaar maken der kandidaturen van ingezetenen, heeft in overweging genomen, en thans, tot volkomen geruststelling zijner onderdanen, deze verklaring in desselfs geheel goedkeurt, en voor zoo veel des noodig is, de beloften daarin gedaan, plegtig herhaalt.

Volgens de *Frankfurter Zeitung* heeft de permanente commissie der standen van het koninkrijk Württemberg, de onderscheidene besluiten der bondvergadering nauwkeurig met de bepalingen der grondwet vergeleken; en is dezer door dit onderzoek volkomen overtuigd geworden, dat de grondwet door die besluiten niet in 't minste is verstoort noch in gevaar gebracht.

De eerste kamer der Natversche standen heeft den tweeden dezer het bevel gegeven, dat de vertegenwoordiging uit twee kamers zoude bestaan, welke elkander in rechtsgebied volkomen gelijk zouden zijn. Bij de tweede kamer dezelfde standen heeft men bevestigd voornemen de samenstelling der vertegenwoordiging te bevestigen. Volgens het ontwerp door het bestuur aangeboden, zoude de verkiezingen der tweede kamer zitting hebben, en stiks om de te groote afwijking en het verschil van belangen tusschen beide lichamen, te matigen. Degenen die de liberale begrepen zijn toegedaan, schijnen echter voor den al te groten invloed van dit gedeelte der vertegenwoordiging beducht te zijn en hebben zich dus tegen die bepaling verzet.

Door onderscheidene dagbladen is een bericht uit de Hamburger correspondentie overgenomen, waarin van belangrijke toerusting in de Oostenrijksche staten, vooral in Hongarijen werd gesproken. De Berchbacher verklaart dit bericht voor geheel ongegrond.

Van Ancona schrijft men dat op den 1sten dezer de nieuwe delegaat *Mig. Grimaldi* aldaar zijnen intogt heeft gedaan. De burgerlijke autoriteiten en de generaal *Cubière* met zijnen staf waren hem te gemoet gegaan; de fransche bezetting was op de markt en elders in slagorde geschaard; en de intogt had met plechtigheid onder de salvo's van het geschut, het luiden der klokken en het militair muziek plaats gehad. De generaal *Cubière* ontbeedde voorts den delegaat op een prachtig middagmaal, waarop het herstel der eenigheid tusschen den pauselijken stoel en het fransche hof meermalen gedronken werd. Als eskorte kwam op nieuw een detachement pauselijke dragonders mede, welke nu voor het geheel omtrent 50 man sterk zijn. Des avonds zoude de gehele stad verlicht zijn.

LATERE BERIGTEN.

BRUXELLES, den 14den Augustus.

Het is nog niet zeker wanneer de koning en koningin konne intrede in de stad zullen doen; men houdt het voor waarschijnlijk dat zulke aanstaanden zondag zal plaats hebben. Het stedelijk bestuur heeft reeds toebereidselen voor de versiering der straten in gereedheid brengen; behalve het planten van bloemen stullen twee obelissen op onderscheiden punten der stad worden opgericht. In den jardin botanique zal een prachtig feest gegeven worden.

De heer *van de Weyer* is noch naar Parijs noch naar Londen, zoo als de fransche bladen het aangekondigd hadden, vertrokken. Hij keert met den koning herwaarts terug. (*Emancip.*)

De jongste stoomboot van Londen te Oostende aangekomen, heeft 26 kisten met zilverwerk voor Z. M. medegebragt.

— *Emancipation* deelt thans den brief mede, door den generaal *Magnan* aan den opperbevelhebber van Maastricht geschreven, over de limiet-bepaling rondom de vesting Maastricht. Zie hier het antwoord van den generaal *Dibbets*:

„Ik heb de eer te antwoorden op uwen brief van gisteren gedagteekend, dezer morgen ontvangen, dat ik de afscheiding door de bepalende erkeren aan en dat mijne verkenningen voortgaan zullen zich tot den afstand tot de bruiden, welke de omstandigheden mij zullen toeschijnen te verlaten.

Ontvang, mijnheer de generaal, de verzekering mijner hoogachting. Maastricht, 1 Augustus 1832. DIBBETS.

Generaal *Magnan* wil voorts blijven beweerden, dat een tweede hollandsche parlementair de toetreding tot de voorstellen van den generaal *Magnan* zou overgebragt hebben. (*Men zie des Wegens de directe berichten uit Maastricht in ons voorlaetst nummer medegegeven.*)

— Onderscheiden parijische brieven, die wij onder de oogen gehad hebben, spreken van de uit Londen ontvangen tijding eener bepaalde schikking onzer aangelegenheden, door de aanneming van de zijde van koning *Willem* van de nieuwe voorstellen der conferentie; nu op nieuw gewijzigd naar het verlangen van koning *Leopold*. Deze tijding schijnt ons toe een beursgerucht te zijn; te meer daar zij in dezelfde brieven vermeld gaat van een ander nieuws, dat geen schijn van grond heeft, te weten, dat koning *Willem* aan de cholera zou gestorven zijn. juist daags na de aanneming van het tractaat. (*Courrier*)

BRUXELLES, den 14den Augustus.

Op de heide van Saint Lambert, tusschen Lier en Herenthals, wordt een legedamp opgericht. De ambulansen, magazijnen en equipagen zullen in het dorp Batswal gevestigd wezen. De 2de brigade van de 2de divisie, uit de 7de en 8ste linie-regimenten bestaande, zal hetzelfde betrekken.

Volgens het *Journal* dezer stad zou de cholera op de Citadel en het Vlaamsche Hoofd nog al eenige slagoffers maken. Na den luit. *Blok*, kommandant der Pannekoekboot N° 6, was ook een infanterie-kapitein op het Vlaamsch Hoofd en de kommandant van het fort Burght voor de ziekte bezweken.

FRANKRIJK.

PARIS, den 12den Augustus.

Te Lyon schijnt onder de werklieden de ontevredenheid op nieuw tot eenige onlusten te hebben aanleiding gegeven. Volgens de *Courrier de Lyon*, een dagblad, hetwelk geheel in den geest van het ministerie wordt geschreven, heeft zich mede in den avond van den 6den een menigte volks in de voorstad la Croix-Rouge verzameld en hoorde men aldaar menige bedreiging tegen de fabrikanen. Toen den volgenden dag hetzelfde tooneel werd herhaald, heeft men eerst eene patrouille gezonden, om het volk uit een te drijven, doch is deze zoo ernstig ontvangen, dat zij noodzaak werd in eene der kazernen de wijk te nemen. Nadat vervolgens de ambtenaren van politie vergeefsch alle pogingen hebben aangewend om de menigte te vreden te stellen en tot rust te brengen, is een bataillon van linie tusschen beide gekomen en heeft de voorstad bezet. Des nachts zijn en daarop nog eenige handen met stekken gewapend, onder het zingen van oproerige liederen de stad doorgetrokken, doch zonder verdere ongeregeldeheden te plegen. In den avond van den 7den moet dit menige weder een nog ernstiger aanzien hebben gekregen, zonder dat daarvan de bijzonderheden bekend zijn, en zodanig altijd, dat de *Prochain de Lyon*, een dagblad, dat de republikeinsche partij is toegedaan, openlijk de werklieden tot rust en orde vermaand heeft, en zich dus waar-schijnlijk niet met de zegenpraal zijner partij durfde vleijen.

Men zegt daarenboven dat eene telegrafische depesche heden bij het gouvernement de tijding heeft overgebragt dat de snat volken hersteld was.

Gedurende de afwezigheid der ministers heeft men opgemerkt dat de heer *Cuvier*, meermalen bij den heer de *Montaigne* is gezien, en bij de verschillende departementen de werkzaamheden heeft geregeld.

Dit het zuiden en westen naderen er depesches zijn ontvangen, volgens welke de Karlisten op nieuw eene poging tot herstel van het vorig bestuur zouden willen wagen.

De kamer van correctie heeft de regibank van eersten aantag, heeft gisteren eenige leden der maatschappij van volksvrienden tot eene gevangenisstraf van een jaar veroordeeld, wegens het verbreken der zegels, waardoor de bevoegde autoriteit hunne vergaderzaal had gesloten.

Bij het hof van assisen heeft de redacteur van zeker weekblad, de *Brid Oison* getiteld, hetwelk in den geest van het vorig bestuur, de daden van het tegenwoordig gouvernement op eene vijandige wijze hakt, te regt gestaan. Hoewel de heer *Henniquin* de verdediging van den beschuldigten had op zich genomen, en met zijn gewoon talent heeft voorgedragen, hebben echter de gewoore hant schuldig verklaard, aan de misdaad van de menigte tot haat en vernuchting van het bestuur te hebben aangezet, en is hij tot eene gevangenisstraf van eene maand veroordeeld.

Volgens eenen bijzonderen brief van Bayonne, door de liberale dagbladen medegegeven, zouden eenige kompanien Spaansche troepen, dadelijk na den ontvangst der tijding, dat de troepen van dom *Miguel* op den 23sten der vorige maand in de nabijheid van Oporto waren geslagen, de grenzen zijn overgetrokken om den portugeschen vorst te ondersteunen, en had het gansche opperste leger laat bekomen zich gereed te houden. Het een en ander is echter waarschijnlijk verdracht, daar de bedoelde brief reeds van den 6den dezer is gedagteekend, en er dus meer officiële berigten zouden zijn ingekomen.

(Heden, ter oorsake van den zondag, geen fondsnotering.)

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der Gemeente *Zaandam*, maakt bij deze een de belanghebbenden bekend, dat de gewone P A A R D E N M A R K T in deze Gemeente zal worden gehouden op Woensdag den 29 Augustus 1832.

De Burgemeester voornoemd, J. D A M E N.